

7. Undantag från kravet på absolut självständighet för byggherrens ställföreträdare

Regelverk: Arbetsmiljölagen (1977:1160), 3:7c §

Mottagare: Arbetsmarknadsdepartementet, Arbetsmiljöverket (nedan AV)

Påverkan på företag idag

Varken i EU:s byggplatsdirektiv eller i vägledningen till direktivet krävs självständighet av byggherrens ställföreträdare. Tvärtom kan man i vägledningen bland annat läsa om möjligheten för byggherren "att delegera vissa av sina uppgifter till ställföreträdaren" och "... att byggherrar, om de så önskar, kan utse en ställföreträdare som för deras räkning ansvarar för projektet. Detta är extra användbart när byggherrar saknar kunskap eller erfarenhet att utföra de uppgifter som de åläggs enligt direktivet." Vi menar att möjligheten att utse en ställföreträdare till byggherren, utan krav på självständighet men med ett tydligt beskrivet ansvar, måste öka i viss typ av byggprojekt. Detta är ett exempel på där direktivet har överimplementerats.

Att utöka möjligheten att utse en ställföreträdande byggherre, mer likt förfarandet då beställaren är privatperson, kanske kan vara en väg framåt. Arbetsgivaren som beställer byggarbetet har kvar sitt samordningsansvar men ansvaret för byggarbetets arbetsmiljö tas över av ställföreträdande byggherre.

Vid flera av våra större medlemsföretag förekommer det att service- och underhållsarbete läggs i ett dotterbolag (in house). Då ett byggarbete ska utföras anlitas dotterbolaget. Förutom att lägga Bas-P och Bas-U på dotterbolaget vore det naturliga att även utse dotterbolaget som byggherrens ställföreträdare. Med dagens skrivningar och med förslaget går inte detta på grund av att dotterbolaget inte kan betraktas som tillräckligt självständig gentemot beställaren. Vi vill se förändringar här så att den som är bäst lämpad att ta ansvar också kan få ansvar.

Åtgärdsförslag

Vi vill se en större möjlighet för byggherren (arbetsgivaren) att i mindre byggarbeten, på t.ex. fasta arbetsställen, utse en ställföreträdare utan att för den skull ta bort möjligheten att vara med och följa samt påverka arbetet.

Inför att AV nu gör om sin regelstruktur har problemet påpekats för myndigheten som menar att bestämmelserna finns i arbetsmiljölagen och är något som AV inte råder över. Hur eventuella framtida regler kan utformas som ökar en sådan möjlighet och hur gränsdragningar ska ske behöver utredas vidare.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Detta berör i första hand fasta arbetsställen som genomför ombyggnationer eller renoveringar av sina verksamheter mer sällan. Vid dessa tillfällen måste företagen i sin roll som byggherre sätta sig in i ett omfattande regelverk som de normalt inte berörs av. Det tar tid och kostar pengar för dessa företag. Att utse en ställföreträdande byggherre som dagligen arbetar under och har kunskaper om rådande regelverk är mindre kostsamt, tryggare och bättre för alla parter. I och med att sådana byggnadsprojekt ofta genomförs medan verksamheten pågår parallellt behöver en dialog om anpassningar kontinuerligt ske mellan den som driver verksamheten på det fasta arbetsstället och den som ansvarar för bygg- och anläggningsarbetet. Detta måste kunna göras utan att en absolut självständigheten för den ställföreträdande byggherren ska gälla lagstiftningsmässigt.

Kontaktuppgifter

Svenskt Näringsliv, Anna Bergsten
08-553 431 49, anna.bergsten@svensktnaringsliv.se

Teknikföretagen, Kresimir Iveskic
08-782 08 98, kresimir.iveskic@teknikforetagen.se